

ДОКЛАД

на

Постоянната комисия по педагогически науки и социални дейности

за резултатите от извършеното оценяване по процедура за програмна

акредитация на докторска програма

„Методика на обучението по история“

от професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по..., област на

висше образование 1. Педагогически науки,

във Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“,

Исторически факултет

Уважаема госпожо Председател на АС на НАОА,

Постоянната комисия по педагогически науки и социални дейности представя на Вашето внимание настоящия доклад за резултатите от извършеното оценяване по процедурата за **програмна акредитация на докторска програма „Методика на обучението по история“** от професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по..., област на висше образование 1. Педагогически науки, **във Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“,** Исторически факултет

Докладът е разработен съгласно чл. 88а, ал. 7 от ЗВО и чл. 38, ал. 1 от ПДНАОА и приетите от Акредитационния съвет на НАОА (20.10.2016 г.) критерии за програмна акредитация на докторски програми в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване на качеството в европейското пространство за висше образование (ESG) - част 1 /1-10/ и по смисъла на чл. 78, ал. 3 от ЗВО.

СЪДЪРЖАНИЕ

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

III. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКИ ПРОГРАМИ В ЕВРОПЕЙСКОТО ОБРАЗОВАТЕЛНО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ /ESG/ – ЧАСТ 1 (1-10) И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО /ТАБЛИЦА 5/, ПРИЕТИ ОТ АС НА НАОА НА 20.10.2016 г.

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

V. ПРИЛОЖЕНИЯ

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

№ по ред	Решения	Номер и дата на протокол / дата на извършено действие
1.	Откриване на процедурата от АС	Протокол № 04/24.02.2022 г.
2.	Утвърждаване на състав на ЕГ от АС	Протокол № 22/06.10.2022 г.
3.	ЕГ работи с документацията по процедурата. С цел получаване на допълнителна информация са проведени разговори с преподаватели и членове на комисията, изготвила доклада-самооценка.	В периода м. октомври – м. ноември 2022 г.
4.	Обсъждане и приемане на доклада на ЕГ от ПК	Протокол № 30/12.12.2022 г.
5.	Обсъждане и приемане на доклада на ПК и изпращането му до ВУ за становище	Протокол № 01/16.01.2023 г.
6.	След изтичане на срока по чл. 38, ал.2 от ПДНАОА (отн. становището на оценяваната институция) ПК предоставя доклада на АС	Протокол № 04/23.02.2023 г.

Определената от Акредитационния съвет на НАОА Експертна група по процедурата е в състав:

1. **проф. д-р Цонка Каснакова-Иванова** – Тракийски университет – Стара Загора – ръководител на ЕГ
2. **проф. д-р Красимира Табакова** – Софийски университет „Св. Климент Охридски“ – член на ЕГ
3. **д-р Ваня Кастрева-Монова** – Регионално управление на образованието – София-град – член на ЕГ

Наблюдаващ процедурата член на ПКПНСД: **проф. д-р Веска Шошева.**

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

При предходната процедура за акредитация на докторската програма „Методика на обучението по история“ от професионално направление 1.3.

Педагогика на обучението по..., област на висше образование 1. Педагогически науки, Постоянната комисия по педагогически науки и социални дейности при НАОА на 30.01.2018 г. (Протокол № 02) дава програмна акредитация с обща оценка по критериите **8,80**, срок на валидност пет години и формулира **1 препоръка**:

Препоръка 1. Да се сключат договори, в които се конкретизира мобилност на докторанти от докторската програма. Срок: постоянен. **Препоръката е изпълнена.**

Международната мобилност на студентите и докторантите от Великотърновския университет се осъществява основно по **европейската програма „Еразъм+“**. През лятото и есента на 2021 г. са сключени договорите с университетите-партньори за новия програмен период 2021-2027 година. Академичната мобилност на студенти и докторанти се реализира в две целеви направления – за обучение или за практика.

В програмата на Европейския съюз се прилага Международната стандартна класификация на образованието (ISCED), която е разработена от UNESCO. Европейската комисия разработва усъвършенствана система ISCED 2013 на основата на съществуващите преди това ISCED 1997 и FOET 1999. Именно системата ISCED 2013 се прилага изцяло при дефиниране на научните направления в европейската програма за академична мобилност „Еразъм +“ и договорите по програмата се подписват на основата на дефинираните в нея научни специалности и кодове.

Въпреки липсата на специален договор за докторската програма *„Методика на обучението по история“*, то тя кореспондира с четири научни направления по програмата „Еразъм +“, което дава възможност за осъществяване на мобилност на докторанти по тях:

- Образование (0111 Education, Education science);
- Подготовка на учители, Методика (0114 Teacher training);
- История и археология (0222 History, History and archaeology);
- Хуманитарни науки (0220 Humanities).

В научно направление **Образование (Education, Education science)** за 2021-2022 учебна година Великотърновският университет има действащи договори с 23 университети от чужбина, в които се предвижда и обучение на докторанти (Приложение 1). В тях се включват както страни от Европейския съюз, така и такива извън него като Великобритания, Турция и Северна Македония. Общо са обхванати университети от 11 страни. Спрямо предходната академична година няма нови договори в това направление. Спрямо учебната 2019-2020 г., договорите са се увеличили с 6, което представлява 29,4% ръст. Мобилност на студенти и докторанти се осъществява и **по двустранните договори**, които Великотърновският университет е сключил с чуждестранни висши учебни заведения и институции.

Справка за обучаваните докторанти в докторската програма „Методика на обучението по история“ в периода 2016-2022 г.:

- брой на обучаваните докторанти – 3;
- брой защитили – 0;
- брой, отчислени с право на защита – 0;
- брой на докторантите, които продължават обучението си – 3;
- дял на редовните докторанти спрямо общия брой докторанти – 100%;
- брой на докторанти, самостоятелна форма на обучение – 0 (...%);
- дял на докторанти, задочна форма на обучение спрямо общия брой докторанти – 0 (...%);
- докторанти от други страни – 0;
- брой на редовните докторанти, продължили научната кариера след успешна защита – 0 (вж. Таблица 1).

В становището на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ по доклада на ПКПНСД (вх. № 165/30.01.2023 г.) не са посочени фактически несъответствия. Посочени са само две технически грешки, които са отстранени в предложения доклад. Коментира се възможността да се отрази в доклада факта, че сп. „Епохи“ на ИФ през 2022 г. е включено в световната мрежа Web of Science. Подобна информация обаче не е отразена в доклада-самооценка и включването на списанието е реализирано след процедурата.

III. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКИ ПРОГРАМИ В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИШЕ ОБРАЗОВАНИЕ/ESG/ - ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 2 ОТ ЗВО¹

Стандарт 1 „Политика за осигуряване на качеството“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 1.1. „Висшето училище има публично оповестена, с официален статут и отчетност политика за осигуряване качеството на обучението по докторската програма“

По 1.1.1. Обучението по докторските програми във Великотърновския университет и конкретно в 1.3. Педагогика на обучението по..., област на висше образование 1. Педагогически науки се провежда в съответствие с мисията и визията, целите, стратегията, приоритетите на университета и действащото законодателство, определени в национални закони и нормативни актове, общоуниверситетските и факултетските документи: ЗВО; ЗРАСРБ; Правилник за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Р България, както и университетските нормативни документи: *Стратегия за развитие на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“; План за действие по мерките на Стратегията за развитие на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“; Стратегическа иновационна програма (2020–2025 г.); Политика по*

¹ Оценяването се извършва съгласно приетите от Акредитационния съвет Методика за оценяване по критериалната система на НАОА и Правила за гласуване на процедури за акредитация и за оценяване на проекти.

качеството; Стратегия за интернационализация на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“; Система за трансфер на академични кредити; Вътрешни правила за администриране на процедури по програмна акредитация на професионални направления/специалности от регулираните професии, докторски програми и следакредитационно наблюдение и контрол във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“; Правилник за прием и обучение на докторанти във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, изм. и доп. с Решения на АС № 16/13.12.2021 г.; Правила за събиране, актуализиране и използване на наукометрични данни във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ с оглед изпълнението на минималните национални и допълнителните университетски изисквания за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности.

На ниво факултет обучението на студентите и докторантите и политиката по качеството се регламентират от *Правилника за работата на Историческия факултет* и са съобразени с работата на Факултетската комисия по управление на качеството и акредитацията (ФКУКА).

Всички посочени документи са утвърдени и/или актуализирани през последните четири години, което потвърждава стремежа на ръководството на Великотърновския университет да поддържа оптимизирана и актуална вътрешноуниверситетска нормативна база. Цялата документация е достъпна чрез Интернет страницата на университета (вж. на <<https://www.uni-vt.bg/bul/nb.aspx?zid=1>> – „Нормативна база“).

Във Вътрешните правила за обучение на докторантите се регламентира: Прием и обучение на докторанти; Обявяване на конкурси; Допускане до участие в конкурса; Провеждане на конкурса и избор; Прием на чуждестранни граждани; Обучение на докторанти; Прекъсване и удължаване срока на обучението; Права и задължения на докторанти; Материално и финансово осигуряване на обучението.

Направеният преглед на вътрешнонормативната уредба и анализът на мотивите и целите на акредитираната докторска програма „Методика на обучението по история“ потвърждават съответствието в организацията на обучението в професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по ..., към което принадлежи и ДП „Методика на обучението по история“, с мисията, целите и задачите на ВТУ и с действащото законодателство в образователната сфера.

По 1.1.2. Във ВТУ е изградена действена Система за управление на качеството (СУК). ВТУ е първият държавен университет в страната, получил [сертификат по международен стандарт за качество БДС EN ISO 9001:2015](#). Чрез него Университетът е сертифициран, че прилага Система за управление на качеството. На основата на извършен външен одит и изготвения доклад, сертификатът е с номер 290801 QM15 и е валиден от 19.05.2019 г. до 17.05.2022 г. Одитът е извършен от DQS GmbH. DQS, една от водещите сертификационни организации в света за системи за управление. Обхватът на сертификата включва както ОКС „професионален бакалавър“, „бакалавър“ и „магистър“, така и ОНС „доктор“.

В Университета е приета и се прилага *Политика по качеството*, чиито цели са насочени към повишаване на конкурентоспособността на Университета, на академичния състав и на възпитаниците като проактивни, иновативни и мотивирани специалисти чрез дейностите в *Системата за управление на качеството* във ВТУ (СУК); удовлетворяване на изискванията на пазара на труда и предоставяне на образователен и научен продукт на високо интелектуално равнище; стимулиране на креативността, творчеството и развиване потенциала на академичния състав; насърчаване на студентски активности чрез аудиторна и извънаудиторна дейност на студенти и преподаватели, социална отговорност и доброволчество.

В съответствие с изискванията на международния стандарт по качество ISO 9001:2015 ВТУ има изградени вътрешни структури за разработване и прилагане на политиката за осигуряване на качеството, в които се включват студенти, докторанти и други заинтересовани страни. Основно административно и организационно звено, отговорно за оперативното функциониране и развитие на Системата за управление на качеството, е *Центърът за управление на качеството* (ЦУК). На университетско ниво, като колективен орган на Академическия съвет по въпросите на качеството, акредитацията и рейтинга на Университета и на професионалните направления, действа *Университетска комисия по управление на качеството и акредитацията* (УКУКА) (вж. на <https://www.uni-vt.bg/bul/pages/?zid=100&page=1009>). В нейните компетенции са всички аспекти на дейността на Университета по осигуряване на качеството, акредитацията и рейтинга на институцията.

Оценката на качеството на обучението се осъществява на базата на процедурата по качество *Измерване на изисквания и удовлетвореност на заинтересованите*. Процедурата регламентира правилата за измерване на очакванията, изискванията и удовлетвореността на заинтересованите страни. Към Историческия факултет е създадена и функционира *Факултетска комисия по управление на качеството и акредитацията* (ФКУКА) (Решение на АС № 5 от 30.05.2016 г.). Актуалният ѝ списъчен състав за периода 2019–2023 г. е избран с решение на Факултетния съвет (протокол № ФД-03-08 от 2.07.2019 г.). Комисията се председателства от зам.-декана по научноизследователската дейност, управление на качеството и акредитацията и работата с докторанти доц. д-р Надежда Христова.

В състава на ФКУКА участват трима преподаватели от катедра „Нова и най-нова история на България“, към която функционира докторската програма „Методика на обучението по история“. Спецификата на предлаганата за акредитиране ДП „Методика на обучението по история“ е отразена в съдържанието на учебните планове и програми. Специфичната ориентираност на докторската програма се гарантира и чрез възможността за избор на темите на дисертационните изследвания от страна на докторанта и неговия научен ръководител.

За повишаване качеството на подготовка на редовните и на задочните докторанти ИФ е приел **групов учебен план (ГУП)**, съобразен с научните области на ДП, в това число и на ДП „Методика на обучението по история“. ГУП съдържа блокове от задължителни, избираеми и факултативни дисциплини, както и докторантски семинари, които докторантите посещават. В плана са конкретизирани кредитите, които носят отделните дисциплини и дейности, свързани с етапите на дисертационното изследване, както и с формите на контрол. Въз основа на съгласуван избор от страна на научния ръководител и на докторанта се изготвя **индивидуален учебен план (ИУП)**. Чрез ИУП се гарантира **спецификата** на съответната докторска програма.

За периода 2018 – 2021 г. ФКУКА е провела няколко анкетни проучвания, които касаят и обучаваните във Факултета докторанти, но сред тях *няма данни относно преподавателската работа на докторанти по докторска програма „Методика на обучението по история“*. Причина за това е фактът, че през академичната 2020/2021 г., която е първа за приетите двама докторанти, те официално не са ангажирани с аудиторна заетост поради ситуацията с разпространението на пандемията от COVID-19 и преминаването на студентите към режим на обучение с отдалечен достъп.

Периодичната вътрешна оценка в рамките на Историческия факултет е регламентирана чрез процедурата ПР 1-04_1 „Вътрешни одити“. Те се провеждат веднъж годишно, по предварително утвърден план-график в сферите: учебна дейност; научноизследователска дейност; художественотворческа, изпълнителска и спортна дейност; издателска дейност; проектна дейност; административна дейност, свързана с основните процедури.

През отчетния период 2018–2021 г. в ИФ са проведени три одита: 14.01.2019 г.; 20.01.2020 г. и 01.02.2021 г. Систематизираните данни от проведените вътрешни одити показват, че в ИФ, в т. ч. и по отношение на ДП „Методика на обучението по история“, не са установени съществени пропуски и недостатъци в рамките на СУКО.

Анализът показва, че действието на механизма на университетската Система за управление на качеството на образованието се осъществява на различни равнища. Нейното широкоспектърно приложение корелира със спецификата на всяка отделна докторска програма.

По 1.1.3. ВТУ има дългогодишен опит при подготовката на докторанти. ИФ към ВТУ, респективно катедра Нова и най-нова история на България“, осъществяват целенасочена политика за обучение и подготовка в предлаганата за акредитиране ДП „Методика на обучението по история“, която съответства на тенденциите при съвременните научни изследвания. Темите на дисертационните изследвания са обвързани с потребностите от научно обосноваване и решаване на актуални за теорията и педагогическата практика проблеми, както и са съобразени с научната компетентност и изследователските интереси на съответния научен ръководител на докторанта.

Създадени са много добри условия за стимулиране активността на докторантите както в обучението, така и в научноизследователската дейност. В съдържанието на самия индивидуален план за обучение на докторанта, важни акценти са изследователската и педагогическата дейност – публикуване на резултати от изследвания, участие в научноизследователски проекти, преподавателска работа.

На факултетско ниво НИД се разгръща в четири специализирани центъра, които създават благоприятни условия и възможности за научна дейност на докторантите и за представяне на резултатите от техните научни изследвания. Целенасочено се полагат усилия за засилване на връзката между изследователската дейност и обучението и за активното ѝ разгръщане във времето. Студентски и докторантски публикации се издават след процедура по рецензиране в рамките на обучаващото звено. Публикациите се ориентират към периодични издания с устойчиви традиции, включени в национални и международни регистри и бази данни, вкл. и онлайн издания, напр. от студентско-докторантски секции към големи и периодично провеждани се факултетски и университетски конференции.

Научноизследователската и преподавателска дейност на членовете на колегиума по методика на обучението по история при катедра „Нова и най-нова история на България“ е свързана и с организирането и ръководството на продължаващото обучение и квалификацията на педагогическите специалисти (неформално образование, неправителствен сектор). Една от посоките на тяхната работа е насочена към работещите учители и е в подкрепа на амбицията и желанието на онези от тях, които овладяват и внедряват педагогически иновации в своята предметна област. Именно сред тях се търсят и привличат кандидати за обучение в ДП „Методика на обучението по история“.

По 1.1.4. Определянето на етичните норми, правилата за поведение и формирането на организационна култура, които работещите във ВТУ следва да спазват, се регламентира от приетия *Етичен кодекс на работещите във ВТУ* (приет на заседание на АС на 12.09.2008 г., Протокол №8). Документът е публикуван на сайта на университета. В чл. 3 са посочени основните принципи, които гарантират професионализма и морала на работещите във ВТУ: законност, лоялност, честност, безпристрастност, компетентност, политическа неутралност, отговорност, зачитане на личността, отчетност и конфиденциалност. Изрично е декларирано недопускането на дискриминация.

През акредитирания период *Комисията по етика* на ВТУ е разглеждала жалби по различни проблеми, вкл. и плагиатство, но те не се отнасят към научноизследователската дейност в ИФ и членовете на катедра „Нова и най-нова история на България“.

ВТУ има разработени правила и процедури за проверка на автентичност и предотвратяване на плагиатство. Проверката на научните трудове и статии се осъществява чрез системата **PlagScan**. Университетът е закупил лиценз за

използване на уеб базираната платформа , за работа за която има оторизиран преподавател към всяка катедра в ИФ. От 2020 г., в рамките на катедрата, тази задача е поета от доц. д-р Юлия Симеонова, която е член на колегиума по методика на обучението по история.

За отчетения период не са констатирани форми на измами и плагиатства от докторанти, обучаващи се в ДП „Методика на обучението по история“.

Констатации за изпълнение на критерий 1.1:

1. ВТУ организира обучението по ДП „Методика на обучението по история“ в съответствие със своята мисия, цели, задачи и действащото законодателство.
2. Цялостната дейност за обучение по ДП е подчинена на институционалната система за качество, без да се пренебрегва спецификата ѝ. Извършени са три вътрешни одита.
3. ИФ изгражда и прилага политика за осъществяване взаимовръзката между научните изследвания и обучението по ДП в рамките на националния и институционалния контекст.
4. Прилагат се правилата на Етичния кодекс. Няма данни за дискриминация, изпитни измами и плагиатство.

Стандарт 2 „Разработване и одобряване на програмите“ и съществуващите му критерии, а именно:

Критерий 2.1. „Висшето училище изгражда и прилага процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на докторските програми при съдействието на високо квалифицирани учени, представители на промишлеността и други заинтересовани страни“

По 2.1.1. Обучението в ДП „Методика на обучението по история“ се реализира съобразно визията, мисията и целите на професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по..., област на висше образование 1. Педагогически науки, във ВТУ, ИФ, свързани с образователната политика, целите и задачите на ВУ. ДП е насочена към проучване на актуални проблеми в областта на историческото образование и на теорията и методиката на историята.

Учебната документация по ДП „Методика на обучението по история“ е разработена в съответствие с ясно определена целева концепция, проектираща обвързаност на поставените цели с прогнозираните очаквани резултати от обучението на докторантите.

В квалификационната характеристика на програмата са отразени нейните цели и очаквани резултати.

По 2.1.2. Разработената във ВТУ документация е в съответствие с изискванията на националната и институционалната нормативна уредба.

Учебната документация подлежи на периодичен анализ и актуализиране при отчитане мнението на заинтересованите страни.

Съдържанието на документацията се представя в *типови стандарти*, като формата и обхвата на отделните структурни компоненти могат да варират в зависимост от придобиваната ОКС или ОНС, формите на обучение, спецификата в организацията на учебния процес в отделните обучаващи звена.

В Университета, съответно в ИФ, учебните планове и за трите степени на висшето образование се одобряват от ФС, след което се гласуват от АС на ВТУ.

Обучението на всеки докторант по ДП „Методика на обучението по история“ се осъществява по индивидуален учебен план (ИУП), който се основава на груповия учебен план (ГУП). Индивидуалните учебни планове на докторантите се съхраняват в обучаващата катедра, както и в лични досиета в отдел „*Докторанти*“ към Дирекция НПБИД.

ГУП на ДП „Методика на обучението по история“ е приет от ФС при ИФ (Протокол № 7/02.07.20218 г.) и е утвърден с решение на АС (Протокол № 8/20.07.2018 г.). ГУП се съхранява на хартиен носител в ЦУК в Университета и в канцеларията на Деканата на ИФ. Промените в ГУП се извършват от ФС по предложение на катедрения съвет (КС) на обучаващата катедра „*Нова и най-нова история на България*“ и се утвърждават от ректора на Университета след съответно решение на АС. *Последната актуализация на ГУП на докторската програма е направена през м. ноември 2021 г. по предложение на катедра „Нова и най-нова история на България“ (протокол № КД-01-07 от 29.11.2021 г.), одобрена е от ФС на ИФ (ДЗ № ФД-13-185 от 03.12.2021 г.) и е утвърдена с решение №16 на АС от 13.12.2021 г.*

Участието на докторантите и студентите в процесите на актуализиране на учебната документация е нормативно предпоставено посредством представителството им във ФС на ИФ. Това е регламентирано в чл. 13 (2) от *Правилника за дейността и управлението на Историческия факултет*. Докторантите в ИФ имат също така свои представители и в специализираните факултетски комисии. Те участват активно и в разработването на своите ИУП съвместно с научните ръководители. Отчита се мнението им не само при избора на учебни дисциплини от ГУП, а и при разработването или актуализирането на учебните програми.

Контролът за спазването на нормативните изисквания при обучението по ДП се осъществява от основното обучаващо звено. Всеки докторант представя пред катедрения съвет тримесечни и годишни отчети за изпълнението на своя ИУП. Работата на докторантите подлежи и на комплексна годишна атестация, която се приема от ФС на ИФ. Резултатите от проведените атестационни процедури се съхраняват в личното досие (портфолио) на всеки докторант в отдел „*Докторанти*“ на Дирекция „*Научна, проектна и библиотечно-издателска дейност*“ (НПБИД). Във ВТУ са приети специални критерии за съставяне на *Атестационна карта за комплексна годишна атестация на докторанта*.

Докторантите, както и всички заинтересовани лица, имат достъп до цялата учебна документация (учебни планове, учебни програми, конспекти за

изпити, график за посещение и участие в работата на курсове, семинари, тюториали от докторско ниво), налична в сайта на Университета .

По 2.1.3. Обучението на докторантите по ДП „Методика на обучението по история“ се осъществява съобразно с приетия във ВТУ през 2017 г. *Правилник за прием и обучение на докторанти във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“* (актуализирана версия 9) и по индивидуален учебен план, който фактически конкретизира работата на докторанта по години. В ИУП се включва темата на дисертационния труд, уточняват се дисциплините, които ще изучава докторантът, изпитите и сроковете за полагането им, както и конкретните дейности и срокове, свързани с неговата научноизследователска, преподавателска и организационна дейност в катедрата. Критериите за количествено измерване на изпълнението на ИУП на докторанта са обвързани с кредитния еквивалент, който носи аудиторната и извънаудиторната заетост по семестри.

Учебната документация включва: квалификационна характеристика, учебен план на докторската програма, индивидуален учебен план, групов учебен план, учебни програми, годишни отчети, атестационни карти и тримесечни отчети на докторантите в редовна форма на обучение.

В квалификационната характеристика на ДП, която е обект на акредитация, са отразени нейните цели, очаквани резултати, области на професионална реализация на докторантите, описани са знанията, уменията и компетентностите – личностни, професионални, комуникативни и социални, получавани след защитата на дисертационния труд. Посочени са областите на професионална реализация, както и позициите в различни образователни, научни, социални и културни институции.

Учебният план на ДП „Методика на обучението по история“ за всички форми на обучение – редовна, задочна и самостоятелна подготовка, отговаря на Стандарт 2 и е приет на Академичен съвет (*Протокол № 7/26.07.2017 г., изм. и доп. – Протокол № 6/19.04.2021 г.*)

Учебният план на ДП съдържа основните дейности – образователна, научноизследователска, подготовка на дисертационен труд и асистираща. Дисциплините, които докторантите изучават, са задължителни, избираеми и факултативни. Задължителните дисциплини са 5, съответно: Общ курс по методология и методика на изследователската работа; Памет, история, образование; историческото образование в България – традиции и иновации; социално-педагогическа диагностика; съвременни педагогически изследвания Докторантите изучават и 1 бр. избираема и 1 брой факултативна дисциплини. Сборът от кредити, получени в края на обучението е 180.

Индивидуалните планове на докторантите в ДП „Методика на обучението по история“ са разработени на основата на учебния план на ДП. Съгласно изискването на чл. 15, ал. 3 от Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и чл. 22(2), индивидуалният план включва общ учебен план и работен план по години. Индивидуалният план се разработва от научния ръководител и докторанта, в съответствие със спецификата на темата на дисертацията. След

обсъждането му в КС, той се приема от ФС. Научният ръководител отговаря за цялостната подготовка на ръководените от него докторанти и контролира изпълнението на индивидуалните планове.

На основание чл. 42, ал. 1 от Правилника за приема и обучение на докторанти във ВТУ са направени промени в груповия учебен план на ДП „Методика на обучението по история“ през м. ноември-декември 2021 г. Предложенията за промени са обсъдени и приети на катедрен съвет на 29 ноември 2021 г. (Протокол № КД-01-07/29.11.2021 г.), на заседание на Факултетния съвет на ИФ (Протокол № ФД-03-18/02.12.2021 г.) и на заседание на Академическия съвет на ВТУ (Протокол №16/13.12.2021 г.).

Учебните програми съдържат: общо представяне на дисциплината; учебни форми на ИАЗ; анотация; методи на обучение; методи на оценяване по дисциплината; формиране на оценката по дисциплината; съдържание на лекциите; конспект за изпита и библиография. Представени са 9 учебни програми, от които 5 задължителни, 2 избираеми и 2 бр. факултативни.

Учебните дисциплини от ДП са обезпечени с учебни програми, достъпни чрез хипервръзки към учебния план в *Електронния каталог на образователните програми* на сайта на Университета.

По 2.1.4. В доклада-самооценка е отразен анализ на пазара на труда, основан на контакти с потенциални работодатели и заключенията на национални и международни проучвания относно развитието на науката и пазара на труда.

Проучването на потенциалните възможности за професионална реализация се осъществява по различни канали, както и данни от Бюрото по труда или събираните от *Центъра за кариерно развитие* и др. възможности за контакт.

Допълнителен щрих към направената констатация за засиления интерес към ДП е обстоятелството, че през последните няколко години на кандидат-докторантските изпити и по други ДП в ИФ се явяват кандидати, които са действащи (някои от тях – и базови) учители по история. По-високата активност в средите на педагогическите специалисти към придобиването на ОНС „доктор“ кореспондира с възможностите, които новата нормативна документация открива за кариерно израстване в училищната йерархия и обвързването им с по-висок обществен престиж и финансови стимули.

По 2.1.5. Актуалността и адаптивността на учебните планове за обучение по ДП „Методика на обучението по история“ може да се оцени през призмата на съвременните тенденции в историческото образование в национален и международен план и чрез сравняване на учебната й документация с учебни планове и подобни документи, разработени и функциониращи в сродни по профил ВУ в страната и чужбина. Такъв подход се прилага за всички ДП на ВТУ. ДП „Методика на обучението по история“ към момента акредитирана единствено в ШУ „Еп. Константин Преславски“ през 2018 г. Това е както мотивиращ фактор за намерението на Историческия факултет да получи нова програмна акредитация, така и сериозно

предизвикателство пред академичния преподавателски състав на обучаващото звено да представи нейното функциониране като адекватен отговор на нарастващата нужда от подготвени, високо мотивирани и иновативни кадри за съвременното училищно и университетско образование в условията на национална и световна криза в хуманитарните науки.

Учебните планове на ДП „Методика на обучението по история“ в двата университета имат сходства по отношение на основните елементи, напр. групов/общ учебен план, годишни отчети, атестационна карта на докторанта. Общи елементи има и в структурата на ГУП (блокове задължителни, факултативни и избираеми дисциплини), както и в част от включените в тях обучителни курсове. Разработената учебна документация в ШУ е съобразена с *Европейската система за натрупване и трансфер на кредити (ECTS)*, което е основа за междуинституционална мобилност. По-детайлното сравнение показва различия в няколко посоки: различен подход при организиране на докторантските дейности в ГУП; различни обучаващи звена.

В хода на разработването на ДП „Методика на обучението по история“ е проучен опитът на по-рано акредитираните във ВТУ програми в професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... В рамките на Историческия факултет особено ценен е опитът на катедра „География“ и ДП „Методика на обучението по география“.

В международен план се следят новостите в съдържанието и организацията на докторски програми, свързани с образованието и преподаването на история в различни държави в Европа, Азия и Северна Америка. Съществените различия в повечето случаи предпоставят насочване на вниманието към ДП в руски университети. През последните години се поддържат професионални контакти с: катедрата по методика на преподаването на история в Московския педагогически държавен; катедрата по теория и методика на обучението в Хабаровския регионален институт за развитие на образованието; Историческия факултет на Лвовския национален университет „Иван Франко“ (Украйна); Историческия факултет на Държавния педагогически университет в гр. Кишинев, Молдова.

Потенциална възможност за достъп до информационни ресурси, контакти с водещи специалисти в областта на образованието и обмен на добри практики се откриват и в рамките на: международната мрежа на EUROCLIO (Европейската асоциация на учителите по история); Преподавателите от колегиума по методика на обучението по история: доц. д-р Виолета Георгиева, доц. д-р Юлия Симеонова, както и двамата докторанти – Драгомир Дачев и Славенка Кутева, са членове на тази авторитетна международна асоциация; сътрудничеството с университети и НПО от държавите, с които преподаватели от катедра „Нова и най-нова история на България“, и конкретно тези от колегиума по методика на обучението по история са работили/работят по съвместни международни проекти с партньори от Румъния, Унгария, Германия, Австрия, Словакия, Турция и др.

Докторант Драгомир Дачев е активен сътрудник на международната организация Институт „Олга Ленгиел“ (Ню Йорк, САЩ). Той е един от организаторите в ежегодните летни семинари за учители на тема „Поуки от миналото – действия за бъдещето“, фокусирани върху темата за Холокоста и социалната справедливост. Организатори на лятното училище са Институтът „Олга Ленгиел“, Американският университет в Благоевград, организацията на евреите в България „Шалом“, Централният израилтянски духовен съвет и Центърът за междуетнически диалог и толерантност „Амалипе“.

В контекста на идеята и целите на *Европейското пространство за висше образование* при обучението на докторантите във ВТУ се признават със статут на избираеми дисциплини курсове от съответното направление, слушани в програмите за международен и междууниверситетски обмен, а като факултативни – курсовете от други направления, реализирани по време на междууниверситетска и вътрешноуниверситетска мобилност. Възможностите за използване на *Европейската система за натрупване и трансфер на кредити* (ECTS) е условие и фактор за съпоставимост и признаване на получаваните дипломи.

Поради факта, че докторантите по ДП „Методика на обучението по история“ са преминали само първата година от своето обучение, както и поради ограниченията, наложени от световната пандемия COVID-19, през отчетния период не се отчитат реализирани международни мобилности.

По 2.1.6. Великотърновският университет поддържа и съхранява централизирана база данни за докторантите чрез своя отдел „Докторанти“ към дирекция „Научна, проектна и библиотечно-издателска дейност“ (НПБИД). Комплексното административно обслужване на докторантите във ВТУ, включително и на обучаваните в ИФ, се извършва от отдел „Докторанти“ към Дирекция НПБИД и от самия Факултет. До промените през 2017 г. във вътрешната университетска нормативна база по отношение на докторантите се използва и *Контролен лист за провеждане на процедурата по придобиване на ОНС „доктор“ във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“*, включен като приложение в тогава действащия *Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности във ВТУ*.

При разкриването на всяка докторска програма, при стартиране на процедура за последваща акредитация, както и при акредитиране на професионалните направления в Университета се прави преглед и експертен анализ на съответствието на документацията с установените нормативни процедури. Цялостното наблюдение и контролът върху нейното състояние се осъществява от *Центъра по управление на качеството* към ВТУ посредством ежегодно провежданите вътрешни одити по *Системата за управление на качеството*.

Документацията, необходима за реализирането на всяка една процедура по защита на докторска дисертация, е публично достъпна в електронната система на ВТУ.

Констатации за изпълнение на критерий 2.1:

1. ВТУ изгражда и прилага процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на ДП при съдействие на високо квалифицирани учени, специалисти от областта на образованието, културата и други заинтересовани страни.

Стандарт 3 „Обучение, преподаване и оценяване, ориентирани към студентите“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 3.1. „Съществува система от правила и дейности, свързани със стимулиране на мотивацията и активната позиция на докторантите в процеса на обучението и провеждането на научни изследвания, както и подготовката на дисертационния труд“

По 3.1.1. Обучението в ДП „Методика на обучението по история“ се осъществява към катедра „Нова и най-нова история на България“. Тя е съобразена с основни национални и общоуниверситетски нормативни документи. В процеса на обучението на докторантите и в хода на всички етапи от докторантурата, с превес на изследователски задачи, се създават оптимални условия за повишаване равнището на тяхната **мотивация, самоанализ и ангажираност** в процеса на обучение.

Създадени са оптимални условия за включване на докторантите в катедрени, факултетни, общоуниверситетски, междууниверситетски и международни дейности. Това не само ги мотивира, но същевременно влияе на личностното и научно развитие, натрупване на опит, саморефлексията, за да се постигнат заложените в индивидуалния план задачи. Използва се кредитната система, индивидуална и колективна форма на обучение, международен обмен, участие в научни форуми, публикации на научните изследвания в специализирани университетски, национални и реферирани списания и тематични сборници. Практико-приложната и научноизследователската дейност на докторанта е в обем от 120 кредита и включва практико-приложната и научно-изследователската дейност според ИУП.

В процеса на обучението на докторантите се използват разнообразни методи, което дава възможност за активно, самостоятелно и творческо участие в учебната, изследователската дейност, както и при презентирането на резултатите от цялостната им работа. При обучението на докторантите по МОИ се спазват нормативните изисквания по отношение на срок и форма на обучение. В теоретико-методологически план традиционният информационен формат на преподаване се разширява по посока използване на различни подходи (компетентностен, интердисциплинарен, конструктивистки, многоперспективен, интерактивен и др.).

В технологичен план познатата академична лекция се допълва с интерактивни образователни стратегии, засилва се практико-приложният характер на семинарите, организират се обсъждания и дискусии, които стимулират комуникацията между докторанти и преподаватели и повишават

мотивацията на младите хора за професионално израстване. Акцентът върху компетентностите и организирането на учебната дейност по модела „учене чрез правене“ предполага осмислянето на научната теория и овладяването на техниките на историческото изследване посредством разнообразни стратегии за познавателна дейност и за развиване на критическо мислене и задачи за приложна експериментална педагогическа работа. Надграждането на теоретико-емпиричната подготовка на докторантите се осъществява чрез докторантското училище.

По 3.1.2. Обучението на докторантите се осъществява в индивидуални и колективни форми при перманентен контрол от страна на научния ръководител, ръководителя на катедра и първичното звено за съблюдаване на индивидуалния план. Броят на докторантите участвали в индивидуална форма на обучение е трима души (3). Броят на докторантите включени във колективни форми на обучение е трима души (3).

Обучението на докторантите се осъществява съобразно [Наредбата за държавните изисквания за придобиване на висше образование на образователно-квалификационните степени „бакалавър“, „магистър“ и „специалист“](#) и [Правилника за прием и обучение на докторанти във ВТУ](#) (чл. 41, чл. 43). За целта се изготвя ГУП, който включва учебни дисциплини по професионалното направление. Той съдържа - 5 задължителни, 2 избираеми и 2 факултативни дисциплини, от които докторанта избира 2 задължителни и по една от избираемите и факултативните. В ИУП се отразяват всички групови и индивидуални дейности на докторанта със съответните срокове и кредити (**общо 180 кредита**). Освен това той отразява участието в проекти, международен обмен и др. участия чрез приложената документация (кредити, договори и др.) Научният ръководител следи стриктно за изпълнението на ИУП. За пример в документацията са включени типовите формуляри, които трябва да се попълват за ИУП и ГУП, учебни програми на дисциплини, както и индивидуалният план на докторантката Пролетка Петрова, приета през 2021 г.

Задължителният минимум, положен от тримата докторанти, включва следните дисциплини по групи: Общ курс по методология и методика на изследователската работа (с „Основи на академичното писане“); Памет, история и образование;

Факултативни: Приложение на информационните и комуникационните технологии в обучението по история и **Избираеми:** Активно учене и критическо мислене в обучението по история.

Двамата докторанти (Дечев и Кутева) са участвали в *колективни форми* на обучение: Докторантски семинар по чужд език – английски език; Докторантски семинар по въведение в нормативната регулация.

Към най-често използваните *индивидуални форми на учебна работа* се отнасят: консултации с научния ръководител по 10 часа на докторант; консултации със специалисти от сферата на съответната научна област или от Факултета между 10 и 30 часа. Към Учебните програми по всяка от

предложените дисциплини (задължителни, избираеми и факултативни), всеки преподавател е посочил и броя на часовете за консултации.

По 3.1.3. В хода на изпълнението на ДП се преминава през всички основни етапи в подготовка на един дисертационния труд като периодично докторантите споделят пред Катедрения съвет резултатите от изследователската си дейност. Редовните докторанти отчитат своята работа и в края на всяко тримесечие, като представят доклад за изпълнението на ИУП за дадения период, който се заверява от декана и от зам.-декана по НИД. Към доклада се прилагат: отчет за работата, извършена по дисертационния труд или от положен докторантски минимум, заверен от научния ръководител и подкрепен с доказателствен материал и отчет за преподавателската работа, заверен от ръководителя на катедрата.

Въз основа на отчетите деканът на факултета представя в края на всяка академична година обобщен доклад до ректора на ВТУ за изпълнението на задължителните изисквания по дейностите на редовните докторанти.

Научноизследователска дейност на докторантите за периода е отразена в: работа по дисертационния труд – **трима** докторанти.

Липсва обобщена информация за участия в научни форуми. От приложенията може да се установи, че през 2020 и 2021 г. докторантите Славенка Кутева и Драгомир Дачев, са участвали в **Международния симпозиум „Образование 21“** с научни доклади върху темите на дисертациите. Двамата докторанти са взели участие и в **XXII годишна конференция** на Сдружението на преподавателите по история и цивилизации през 2021. Дачев е участвал с доклад и към „Департамента за продължаващо образование и квалификация на педагогическите кадри“ във ВТУ.

По 3.1.4. Докторантите предварително се информират от научните ръководители за критериите за оценка на работата им през различните етапи на подготовката. Оценяването на качеството на подготовката на докторанта се осъществява в съответствие *Правилника за прием и обучение на докторанти във ВТУ и Правилник за придобиване на научни степени.*

Оценяването на докторантите се реализира и при представяне на индивидуалните им отчети при спазване на предварително уточнените параметри заложи в индивидуалните планове на докторантите.

По 3.1.5. Във ВТУ съществува Правилник за структурата и организацията на учебния процес и правата и задълженията на студентите и в неговия чл. 30, ал. 1, т. 12 се разглежда въпросът за жалбите от страна на студенти и докторанти.

Организацията на дейността свързана със сигнали и жалби на студенти и докторанти е конкретизирана в **Регламент на ИФ** за разглеждане на студентски и докторантски жалби. Те могат да бъдат разглеждани на Катедрено, а в последствие и на факултетно ниво от ФС или ОС на ИФ. Във ВТУ действа *Комисия по етика* (КЕ), която работи в съответствие с приетия Етичен кодекс.

За периода на акредитация **не са постъпили** жалби от докторанти.

Констатации за изпълнение на критерий 3.1:

1. Подготовката на докторантите се реализира чрез съвременни образователни форми и методи и при използване научните постижения по ДП.
2. Прилагат се различни индивидуални и колективни форми при контрол от страна на научния ръководител за изпълнение на ИУП.
3. Докторантите преминават всички основни етапи в подготовка на дисертационния си труд, като периодично докладват пред семинар на обучаващото звено резултатите от изследователската си дейност.
4. Използват се ясни съвременни и публично оповестени методи за оценяване постиженията на докторантите.
5. Няма подадени жалби от докторанти.

Стандарт 4 „Прием, развитие, признаване и дипломиране на студентите“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 4.1. „Изградени са структури и са разработени вътрешнонормативни документи (правилници, разпоредби, инструкции) за функционирането на системата – от приема на докторантите включително до и след тяхната професионална реализация.“

По 4.1.1. Във ВТУ е създадена организация по привличане и прием на български и чуждестранни докторанти, като дейностите са регламентирани в университетската нормативна база и се осъществяват въз основа на *Правилника за прием и обучение на докторанти във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“*. Достъпът, процедурите и критериите за прием на докторанти във ВТУ са отразени в сайта на учебното заведение. За привличане, прием и адаптиране на чуждестранни докторанти в ВТУ са налице версии на **английски и руски език** - по основна информация в интернет страницата на университета (програми, изисквания, възможности, езиков курс по български език, международно признаване на документите и др.)

ВТУ поддържа модерна информационна система, като официалният сайт на университета съдържа лесно достъпна и достатъчна по количество информация във всички налични рубрики, с което подпомага информираността на докторантите.

Предлаганата ДП „Методика на обучението по история“ предвижда прием на докторанти в *редовна, задочна и самостоятелна форма* на обучение, за което има адекватна академична среда. Всички необходими изисквания към изпълнението на програмата и ИУП са добре описани в Доклада самооценка – от документите за кандидатстване, изпити за прием и осъществяването на всички дейности. Контролът върху изпълнението на ИУП на докторантите по програма „Методика на обучението по история“ се възлага на КС на обучаващата катедра „Нова и най-нова история на България“ и на ФС на ИФ.

По 4.1.2. ВТУ създава реална възможност за активно участие на докторантите в проектно ориентирани дейности под научното ръководство на

хабилитирани преподаватели. Проектната дейност е уредена с посочените вече *Правилници на ВТУ*. От важно значение са *Дирекция научна, проектна и библиотечно-издателска дейност* (НПБИД), отдел „*Научна и проектна дейност*“. В неговите прерогативи влиза осигуряване оптимизирането на координацията, контрола и прозрачността по проектните дейности.

През акредитирания период докторантите по Методика на обучението по история участват общо в **4** (четири) научноизследователски проекта, от които **2 (два)** международни, **1** (един) национален и **1** (един) университетски. Приложен е поименен списък на всички студенти и докторанти, участвали в конкретните проекти през 2021/2022 г. През 2021 – 2022 г. в проектната дейност са включени и тримата докторанти. Относителният дял на докторантите, участвали и участващи в различни научни проекти е **100%**.

По 4.1.3. ВТУ осигурява възможности и подкрепя на докторантите за участие в национални и международни научни форуми и за обучение в чуждестранни висши училища чрез програмата за академичен обмен „Еразъм+“.

Утвърдени са и се прилагат правила за академичното признаване на периоди на обучение и практика в чужбина вследствие на осъществена мобилност при прилагане принципите на Университетската харта „Еразъм+“. При признаване на придобито висше образование в чуждестранни ВУ се прилага Процедура за подаване на документи за признаване на чуждестранна диплома за висше образование с цел обучение във ВТУ става и въз основа на приетия [Правилник за международно и вътрешно сътрудничество на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“](#), последно допълнен с [Решение на АС №2/ 25.02.2019 г.](#), по който се ръководи в работата си *отдел „Международно и вътрешно сътрудничество“* и *Стратегия за интернационализация на Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“* за периода 2020–2023 г. Международното и вътрешното сътрудничество на университета се осъществява по преки двустранни договори, по международните ангажименти на университета, по програма „Еразъм+“ и по други европейски програми.

Докторантите в докторантската програма „Методика на обучението по история“ имат възможност да реализират мобилност по сключените 11 споразумения с училища и институции в Австрия, Германия, Гърция, Испания, Италия, Кипър, Нидерландия, Полша, Чешката република или да участват в международна дейност по преки двустранни договори на ниво университет. *В същия период няма докторанти от ДП „Методика на обучението по история“, които да са реализирали изходяща мобилност с цел обучение и изходяща мобилности с цел практика по Програма Еразъм+.* С оглед активизиране на докторантите за осъществяване на изходяща мобилност са проведени информационни срещи на годишна база. Трябва да се вземе под внимание наложената **пандемична обстановка** от пролетта на 2020 г., което рязко затрудни международния обмен по Еразъм + и други присъствени форми на контакти.

Тримата докторанти имат участия в научни форуми и разработени изследователски материали (публикувани или приети за печат) още през първата година от обучението им в докторантурата. Резултатите от участието на докторанти са публикувани или са под печат в сборници с доклади от научни конференции на ВТУ. За периода 2020 – 2021 г. са налице (шест) 6 публикации на докторанти.

По 4.1.4. На равнище факултет административното обслужване на докторантите се контролира от Декана, а документацията се води от длъжностно лице в Университета със съответната длъжностна характеристика. За административното обслужване на докторантите в съответната катедра отговарят ръководителят на ДП и ръководителят на Катедрата. КС и научният ръководител на докторанта също отговарят за неговата подготовка. Това е индикатор за добър контрол върху подготовката на докторантите.

През периода 2020 – 2021 г. в катедра „Нова и най-нова българска история“ на ВТУ по ДП „Методика на обучението по история“ са обучавани **общо трима** докторанти. От тях и тримата са редовни докторанти. Все още са в процес на обучение и подготовка на докторските дисертации. През текущата година – 2022 г., катедрата е обявила **един** конкурс за докторанти в докторската програма „Методика на обучението по история“. (<https://www.uni-vt.bg/bul/pages/?zid=1&page=4>)

В хода на обучението докторантите се анкетираат чрез стандартизиран на университетско ниво *Въпросник* с цел установяване доколко обучението отговаря на техните очаквания и на изискванията за качество. Информация за реализацията на завършилите докторанти се събира и анализира по следните начини: чрез преподавателите и научните ръководители, интернет-форумите, специализиран E-mail за проследяване реализацията на завършилите ВУ и чрез проучване мненията на потребителите. (<https://alumni.uni-vt.bg/> и <https://www.uni-vt.bg/bul/pages/?zid=116&page=1880> – възпитаници на ИФ).

Констатации за изпълнение на критерий 4.1:

1. ВТУ осигурява процедури и практика за последователно прилагане на предварително определени и публикувани наредби, които обхващат всички етапи на „жизнения цикъл“ на докторанта.
2. Създадени са правила и са осигурени възможности за включване на докторантите в изпълнението на изследователски проекти.
3. Относителният дял на докторантите, участващи в национални (2) и международни (2) научни проекти е 100%.
4. Няма докторанти провеждали изследвания в други ВУ или научни организации.
5. Създадена е административна система за регистриране на хода на докторантурата и реализацията на завършилите докторанти.
6. През акредитирания период се обучават трима (3) докторанти. От

обучаващите се трима докторанти, редовно обучение, към момента няма завършили, но всички са в съответния срок на обучение.

7. Няма докторанти от ДП „Методика на обучението по история“, които да са реализирали изходяща мобилност с цел обучение и изходяща мобилности с цел практика по Програма Еразъм+.

Стандарт 5 „Преподавателски състав“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 5.1. „Висшето училище има разработена политика за осигуряване на качествен академичен състав, за подготовка на докторанти, която е част от стратегията за развитие на институцията“

По 5.1.1. Във ВТУ **съществува** политика, както и конкретни и прозрачни процедури, свързани с осигуряване на качествен академичен състав за подготовка на докторанти в ДП „Методика на обучението по история“. Атестирането на преподавателите се извършва съобразно ЗВО и ЗРАСРБ, разпоредбите и процедурата се осъществяват от *Центъра по управление на качеството към ВТУ*.

В рамките на ИФ функционира *Факултетска атестационна комисия (ФАК)*. В съответствие с чл. 11а от *Правилника за атестиране на преподавателските, научно-преподавателските и изследователските кадри*.

Ежегодно **се прави** преглед на професионалните компетенции на академичния състав с оглед обявяване на новите конкурси за докторанти в докторските програми към факултета, съобразно нуждите и законовите изисквания

През акредитирания период общият брой на преподавателите на основен трудов договор (ОТД) към Катедра „Нова и най-нова история на България“ е 13 души. Чрез своята преподавателска и изследователска дейност те осигуряват специализирани исторически знания в областта на ДП. Хабилитираните преподаватели са 9. От общия състав на Катедрата 5 (петима) са професори, от които трима са доктори на историческите науки; 4 (трима) доценти, 3 (трима) главни асистенти, доктор и един асистент доктор.

В края на акредитирания период общият брой на **хабилитираните** лица на основен трудов договор (ОТД) към Катедра „Нова и най-нова история на България“, чиято изследователска дейност осигурява специализирани исторически знания в областта на ДП, е 13 души. Един хабилитиран преподавател се е пенсионирил през 2019 и е хоноруван преподавател, а един е напуснал през 2021 г. Гл. ас. д-р Юлия Симеонова от 08.11.2021 г. е избрана за **доцент** в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... (Методика на обучението по история), с което направлението е подсилено с нов хабилитиран преподавател. Така Катедра „Нова и най-нова история на България“ разполага с двама хабилитирани преподаватели по научната специалност Методика на обучението по история: доц. д-р Виолета Георгиева; доц. д-р Юлия Симеонова.

С цел обезпечаване на качествено обучение в ДП „Методика на обучението по история“ първоначално е заложено на интердисциплинарен преподавателски *екип от няколко факултета*. В пряката подготовка на докторантите, обучавани в подлежащата на акредитиране ДП, са ангажирани само хабилитирани преподаватели. Всички те са на ОТД към ВТУ: четирима преподаватели от ИФ; един – проф. д.н. Венка Кутева-Цветкова, е преподавател към катедра „Педагогика“ в ПФ на ВТУ; един – доц. д-р Димка Николова-Иванова, е преподавател към катедра „Методика на езиковото и литературното обучение и литературознание“ във Филологическия факултет. Освен тях в направление Педагогически науки в ИФ работят на ОТД още трима преподаватели по Методика на обучението по география – проф. д.н. Стела Дерменджиева, доц. д-р Петя Събева и гл. ас. д-р Тамара Драганова-Стойчева, което осигурява условия за активно професионално сътрудничество. Те се включват активно при подготовката на докторантите в ДП „Методика на обучението по история“.

По 5.1.2. Прегледът на квалификационния профил на преподавателския състав в катедра „Нова и най-нова история на България“ показва, че е налице подходяща професионална среда за подготовка в областта на ДП. Научноизследователската активност на преподавателския състав (хабилитирани и нехабилитирани преподаватели) е с ориентираност към публикации за исторически изследвания, които служат като основа за научното развитие на докторантите, както и за подобряване на тяхната преподавателска работа (и тримата са учители в средни училища). Анализът на тематиката на публикациите показва, че те са ориентирани към фундаментални, актуални и значими проблеми, върху които могат да се разгръщат докторантските изследвания. Голяма част от преподавателите са автори на учебници, утвърдени от МОН и на учебни помагала, което има непосредствена връзка с ДП „Методика на обучението по история“.

През разглеждания период членовете на катедрата са участвали в голям брой научни форуми, организирани от ВТУ: 8 национални, 18 международни и 10 вътрешнофакултетни; организирани съвместно от ИФ/ВТУ и други институции в страната: 7 национални и 3 международни; организирани от други институции в страната: 15 национални и 8 международни; организирани в чужбина – 6.

От наличните данни е видно, че от 14 преподаватели в катедра „Нова и най-нова история на България“ с научен профил, съответстващ на ДП „Методика на обучението по история“, 12 (т.е. 86%) са осъществили 75 участия в различни научни форуми в страната и чужбина.

През акредитирания период преподавателите, обезпечавачи обучението в ДП „Методика на обучението по история“ демонстрират много сериозна научно-изследователска активност, доказателство за което е тяхната публикационна дейност (общо 167 публикации, от които 37.13% са училищни учебници и учебни помагала, а 62.87% са теоретични изследвания, насочени пряко към методиката, дидактиката и отделните аспекти на историческото

познание. Това е сигурен гарант за качество и професионализъм при подготовката на докторантите. От всички излезли от печат публикации, 25 са индексирани и реферирани в световноизвестни бази данни, както следва: SCOPUS – 2; WEB OF SCIENCE /JCR – 7; Conference Proceedings / Thomson Reuters – 1; RePEc – Research Papers in Economics – 5; ERIH PLUS – 9 (едновременно инд./реф. в CEEOL); eLibrary.ru – 1.

Груповият учебен план на ДП „Методика на обучението по история“ е обезпечена с преподаватели и от три други факултета – Педагогика, Филологически и от направление 3.1. Педагогика на обучението по география. Техните изследвания са важни за педагогическата подготовка на докторантите.

За периода 2017–2021 г. преподавателите от Катедра „Нова и най-нова българска история“ са участвали или са ръководили 2 общоуниверситетски проекта, 10 проекта на Исторически факултет, 1 проект, осъществен от други структурни звена на ВТУ и 6 национални проекта. Това е показател за устойчивост на качеството на образователната среда, която оказва влияние върху процеса на обучение и в частност – върху обучението на докторантите в катедрата.

През разглеждания период е осъществена преподавателска мобилност по програма Еразъм + общо на 6-ма преподаватели и по двустранни договори – на 5, общо 11 души. Поради Ковид епидемията, която съвпада с началото на настоящата ДП, няма данни за мобилност.

По 5.1.3. През периода, подлежащ на акредитационна оценка, ИФ на ВТУ има дългогодишен опит в подготовката на докторанти, а от 2017 г. е акредитирана и докторантура в областта на Методика на обучение по история. *През този период все още няма защитили докторанти, защото първите зачислени са през 2020 г., на които им предстои защита през следващата 2023 г.*

ИФ и негови структурни звена са инициатори и организатори или съорганизатори на редица специализирани научни прояви и форуми, част от които са организирани от катедра „Нова и най-нова история на България“. Подробна информация относно тези събития е достъпна публично в раздел „*Научен календар*“ на страницата на Историческия факултет. Преподавателският състав на Катедрата притежава опит в подготовката на докторанти и проявява завидна активност за привличане на дейни и способни млади хора към ДП по Методика. Доказателство за квалификацията на академичния състав на обучаващото звено е и експертната и консултантската дейност, която то осъществява. Преподавателите от катедра „Нова и най-нова българска история, обучаващи докторанти в ДП „Методика на обучението по история“, участват в оценъчно-експертна дейност като експерти и консултанти към МОН.

През разглеждания период са организирани множество конференции и други научни изяви с участието на преподаватели, студенти и докторанти като „България, българите и Европа – мит, история, съвремие“ (пет

конференции). Изнесените доклади се публикуват в едноименен сборник, като досега от печат са излезли 14 тома (<http://journals.uni-vt.bg/bb/bul/>). Общо са организирани 8 национални научни конференции, две научни конференции за студенти и докторанти, четири кръгли маси с национално участие, посветени на различни научни проблеми от новата и съвременна българска история. Членовете на обучаващото звено са високо квалифицирани и с авторитет.

Двама докторанти /от общо трима/ по програма *Методика на обучението по история* – Славенка Кутева и Драгомир Дачев – са включени в дейностите по проект „Педагогически аспекти на наследството в дигитална среда“, в който Университетът е партньор на СУ „Емилиян Станев“, гр. Велико Търново.

Докторантите, които се обучават в момента изказват мнение, че получават пълна подкрепа от преподавателския състав на катедрата.

Констатации за изпълнение на критерий 5.1:

1. Подготовката на докторантите се осъществява от хабилитирани преподаватели с необходимия профил и с доказана квалификация в областта на ДП.
2. Общият брой на хабилитираните лица на ОТД в катедрата е 13, двама от тях са с квалификация в областта на ДП.
3. Има трима (3) нехабилитираните членове на академичния състав с докторска степен. Създадена е продуктивна академична среда за научни изследвания.
4. Основното звено, обучаващо докторанти, има утвърдени практики и успешни изяви по специалността на докторантурата в професионалната област, към която тя принадлежи.

Стандарт 6 „Учебни ресурси и подпомагане на студентите“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 6.1. „Висшето училище развива материално-техническа и информационна база, необходима за учебно-преподавателската, научноизследователската, художественотворческата и спортна дейности.“

По 6.1.1. В ИФ при ВТУ и катедра „Нова и най-нова българска история“ е изградена необходимата МТБ за обучение и изследователска дейност на докторантите в съответствие със спецификата на ДП. В ИФ има аудитории и кабинети, подходящи както за групово, така и за индивидуално обучение на докторантите. Редовните докторанти са осигурени с работни места. През 2017 г. към Историческия факултет е открит нов кабинет (539) за докторантски практики със съдействието на A Data Pro – водеща компания в информационните услуги. Кабинетът е оборудван със стенен монитор за презентации и онлайн обучение, 3 стационарни компютъра и 8 работни места.

В началото на 2020 г. семинарна зала 429, в която са инсталирани 13 компютъра, 1 интерактивна дъска и 1 мултимедия, е дооборудвана с телевизор

и понастоящем изпълнява ролята на зала за провеждане на онлайн обучение и на различни онлайн мероприятия.

ВТУ осигурява достъп на докторантите до информационната система, включваща Централната университетската библиотека (с 60 места), Факултетната библиотека на ИФ, както и останалите филиални библиотеки в системата на ВТУ. В тях има покритие с безжичен Интернет. Справки за литература се правят онлайн през сайта на библиотеките, а въпроси могат да се задават на съответния и-мейл (*bibliography_vt@abv.bg*).

Компютърната и информационна обезпеченост на обучението и изследователската дейност на докторантите в съответствие със спецификата на ДП е достатъчна. Докторантите имат достъп до компютърна техника и до дигитални ресурси, свързани с обучението им и с подготовката на дисертационните трудове. *От проведената анкета с докторантите става ясно, че те са удовлетворени от условията за обучение и научни изследвания в Университета.*

По 6.1.2. ВТУ осъществява дългогодишно сътрудничество с различни образователни и културни институции. ИФ използва материалната база на базовите училища, в които се провеждат учебната и експерименталната дейности на докторантите, включително и на обучаващите се в ДП „Методика на обучението по история“.

По 6.1.3. Докторантите имат достъп до научни издания, справочници, екземпляри от всички академични издания. Централната университетска библиотека разполага с общ библиотечен фонд от 381 247 тома, над 300 ръкописа, редки и ценни издания, електронни носители на информация и други материали, от които 47 060 тома специализирана историческа литература Библиотеката (<https://www.uni-vt.bg/bul/?zid=83>) е част от Информационно-библиотечния и издателски комплекс (ИБИК), създаден през януари 2018 г., с цел интегриране на информационно-библиотечната мрежа и Университетското издателство на ВТУ. Достъпът до Online бази данни дава възможност за използване на извънуниверситетски ресурси. На разположение за подготовка и научноизследователска работа на докторантите са фондовете на Централната университетска библиотека, филиалните библиотеки на Историческия и Педагогическия факултет, както и чуждоезиковите библиотечно-информационни центрове. Също така имат достъп до Регионалната народна библиотека „Петко Рачев Славейков“, Читалище „Надежда“ и др.

По 6.1.4. ВТУ поддържа изявите на докторантите в изследователски и образователни проекти и научни форуми. *От проведената анкета с докторантите става ясно, че им се предоставят възможности за включване в екипи за подготовка и изпълнение на национални и международни научноизследователски и други проекти, в научноизследователски форуми в страната и чужбина, за да представят резултатите от научноизследователската си дейност в доклади и статии в български и чуждестранни издания.*

От 2017 г. в ИФ се организира и провежда ежегоден Международен симпозиум „Образование 21“, на който се обсъждат актуални образователни въпроси, свързани с новите предизвикателства, пред които се изправят университетските преподаватели и учителите. В научния форум активно се включват и докторантите от направление 1.3. Педагогика на обучението по... (Методика на обучението по история и Методика на обучението по география) към ИФ, а резултатите от техните научни изследвания се публикуват в сборници (<<https://history-eduvt.com/> – рубрика „Публикации“>).

ВТУ предоставя възможност за публикуване на резултатите от научните изследвания на докторантите в своите периодични издания. Специално за ИФ на ВТУ това е списание „Епохи“, което е реферирано и индексирено в ERIN PLUS, CEEOL, ResearchBib, DRJI, WorldCat, GIF, ROAD Directory, MIAR, ESJI, Citefactor, Rootindexing, ICI, WCOSJ, OAJI и др. (лиценз CC BY-NC-ND).

Общият брой на научните публикации на докторантите през оценявания период е **шест** (2020-2021), както следва: докторант Кутева 3 публикации, докт. Дечев две публикации и Пр. Петрова – една. Те са публикувани в издания на Великотърновския университет.

Констатации за изпълнение на критерий 6.1:

1. ВТУ разполага с необходимия капацитет от аудитории, кабинети, библиотечни места и др., създаващи академичен комфорт за работа на докторантите.
2. Осигурено е провеждането на експерименти, практики и др. дейности, необходими за подготовката на дисертационните трудове.
3. Осигурен е достъп необходимите научни издания и бази данни.
4. ВТУ стимулира научноизследователската дейност и творческата активност на докторантите, вкл. публикуването на техните резултати в реномирани международни издания.

Стандарт 7 „Управление на информацията“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 7.1. „Висшето училище има изградена организация за управление на информацията, свързана с обучението и реализацията на докторантите.“

По 7.1.1. Във ВТУ е изградена и функционира ефективна система за събиране и анализ на разнородна информация, необходима за нуждите на управлението на институцията. На университетско ниво се използват процедурите и ресурсите на сертифицираната Система за управление на качеството.

В Деканата на ИФ се съхранява пълна база данни за докторантите във факултета за последните 7 години. На ниво Факултет се използват и възможностите на системата „Алумни“ относно професионалната реализация и кариерното развитие на завършилите студенти и докторанти. На ниво катедра информация се събира чрез тримесечните и годишните отчети на докторантите, чрез процедурите за тяхното атестиране, чрез разговори, дискусии и консултации с тях. Важно значение имат и контактите с РУО, както

и с директорите на училища в качеството им на работодатели и потребители на кадри.

Университетът използва интегрирана система за управление на информацията, базирана на следните компоненти: *Център по управление на качеството (ЦУК)* – разработва и публикува различните типове анкетни карти, чрез които се осъществява необходимата обратна връзка, обобщава и анализира информацията, предлага коригиращи стъпки относно обучението на докторантите и управлението на информационните потоци; *Е-преподавател* (електронен модул) – обслужва преподавателския състав, съдържа и предоставя информация; *Отдел „Докторанти“* – координира и контролира дейностите, свързани с приема и обучението на докторанти и защитата на дисертационни трудове за придобиване на ОНС „доктор“ и научна степен /НС/ „доктор на науките“; *Деканат на ИФ* – съхранява Главната книга на докторантите, в която се нанасят оценките от положените изпити, както и информация за статуса на докторанта; *Организатор учебен процес* – отговаря за съхраняването на документацията за докторантите на ниво катедра. Документацията включва тримесечните отчети на докторантите, заявления за представени публикации, текстовете на самите публикации, резултатите от проверките чрез системата „Антиплагиат“, технически протоколи, докладни записки.

В ИФ на ВТУ функционира ФКУКА, която е колективен административен орган във Факултета с функции да наблюдава цялостната дейност в основното звено по управление на качеството, акредитацията, следакредитационния контрол и рейтинга на професионалните направления.

Осъществяват се процедури за одобряване и обновяване на учебната документация на ДП. Учебната документация, включително учебните планове на ДП се разглеждат и обсъждат на катедрено ниво. След положително гласуване на КС, учебната документация на ДП се гласува на ФС и се утвърждава от АС на ВТУ.

Направеният одит през учебната 2020/2021 г. се фокусира изцяло върху учебната документация на различните образователни програми във факултета. *По отношение на ДП „Методика на обучението по история“ не са установени пропуски, слабости и несъответствия спрямо нормативните изисквания.*

При акредитирането на ДП „Методика на обучението по история“ (редовна и задочна форма) не са направени бележки и препоръки относно съдържанието и организацията на образователната дейност и полагането на изпити от докторантите.

В ИФ е налична собствена документация по управление на информацията.

Историческият факултет има собствена директория в „Алумни“. Към настоящия момент един от докторантите по методика на обучението по история (Драгомир Дачев) е публикувал данни за своята професионална реализация.

По 7.1.2. Академичното ръководство на ВТУ веднъж в годината оценява състоянието, пригодността, адекватността, ефикасността и резултатността на СУК в Университета.

Всеки един от проведените през акредитирания период **6 одита** има отношение към докторантите и ДП в ИФ и в частност към ДП „Методика на обучението по история“. При последния одит са одитирани 11 докторски програми, включително и „Методика на обучението по история“. Установено е, че документацията на програмата (квалификационна характеристика и учебни планове) напълно отговаря на нормативните критерии и на изискванията на СУК.

Мнението на външни заинтересовани страни се констатира и чрез изготвените и прилагани от ЦУК шест типа анкетни карти за потребителите на кадри. Анкетни проучвания относно мнението на потребителите на кадри за удовлетвореността от подготовката на защитилите докторанти в ИФ на ВТУ са правени през учебни години 2017/2018 и 2020/2021. Анкетно проучване на очакванията и на изискванията на потребителите на кадри към компетенциите, получавани в ДП във ВТУ, е направено през 2020/2021 академична година.

На ниво катедра обратна връзка от външни заинтересовани страни се получава регулярно от директорите на училища и от РУО. Контактите са улеснени от факта, че старши експерт по обществени науки, гражданско образование и религия в РУО – Велико Търново, д-р Боянка Димитрова, е хоноруван преподавател към ИФ (катедра „География“). Важно значение има фактът, че директорите на училища и базовите учители (учителите-наставници) в града имат поглед върху работата не само на студентите, но и на докторантите по време на провеждането на техните педагогически експерименти и анкетни проучвания сред учениците. Постъпилите от тях предложения и препоръки се анализират внимателно, като стремежът на катедра „Нова и най-нова история на България“ е чрез докторската програма да се отговори на предизвикателствата и актуалните потребности на практиката.

Констатации за изпълнение на критерий 7.1:

1. Докторантите от професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... могат да се възползват от изградената организация за управление на информацията, свързана с реализацията на обучението им - учебни ресурси, административна подкрепа, възможности за кариерно развитие, връзка с работодатели и контакти с алумната общност.

Стандарт 8 „Информация за обществеността“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 8.1. „ВУ публикува информация за: - приети документи и учебна документация на докторската програма; - решения и резултати от одити, свързани с качеството на обучение на докторантите и на академичния състав;

- решения от академични и факултетни съвети; - проведени университетски форуми с участието на докторанти.“

По 8.1.1. Научна дейност. Посочените данни потвърждават, че в ИФ, е утвърдена устойчива практика за публикуване посредством интернет страницата на ВУ и на факултета на обективна, точна, актуална и лесно достъпна информация за всички дейности, свързани с обучението по ДП и в частност по „Методика на обучението по история“.

С цел популяризиране на обучението по акредитираните ДП, ВТУ участва ежегодно и в организирани борси на университетите в Публикуването на актуална информация за ДП, обучението и научноизследователската дейност се обезпечават основно от официалния сайт на ВТУ. Всяка ДП, включително „Методика на обучението по история“, е представена чрез информационен пакет, който включва: квалификационна характеристика (обучаващо звено, цели на програмата, професионални компетентности, получавани след дипломирането и възможности за професионална реализация) и учебни планове. Различните форми на обучение (редовна, задочна, самостоятелна) и съответните учебни планове са достъпни чрез вградени хипервръзки.

В ИФ, е осигурен публичен достъп до докладите и решенията на различните комисии. Поддържа се и електронен архив. На страницата на ИФ редовно се публикува информация за проведените университетски форуми с участието на докторанти. В раздела Научен календар са вградени хипервръзки към всички научни прояви, организирани от ИФ или от някое от неговите структурни звена. В раздела е интегриран и архив (регистър) за научните прояви на факултета. Предвидена е и възможност да се задават параметри на търсене по години и месеци. Съобразно своите интереси докторантите, както и всички заинтересовани, могат да следят и други раздели на страницата на Историческия факултет в директорията на страната. Ключова роля в това отношение има Бюрото за кандидатстудентска информация, реклама и прием.

Информация за възможностите за реализация на дипломираните се по различните образователни степени във ВТУ може да се получи от Университетския кариерен център (УКЦ).

В рамките на ангажиментите си към Университета първите двама докторанти по „Методика на обучението по история“ активно участват в дейностите по проект „Педагогически аспекти на наследството в дигитална среда“, в който ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ е партньор заедно с РИМ – Велико Търново на СУ „Емилиян Станев“. Докторант Драгомир Дачев участва в състава на големия общоуниверситетски проект „Основане на научна мрежа в Югоизточна Европа и провеждане на онлайн конференция с публикуване и индексване на разработките в WoS“, както и като учител в международната среща „European Reunification Process and Its Aftermath in the Context of the Future of Europe“, проведена на 20–23.10.2021 г. в гр. В. Търново по проект „EU-United We Stand, в който ЕИЦ Европа директно – Велико Търново е

партньор . В рамките на професионалните си ангажименти в училище и тримата докторанти работят по различни проекти от образователните програми на МОН.

По 8.1.2. ВТУ развива активна международна дейност. Международната мобилност на студентите и докторантите се осъществява в три основни направления: по програма „Еразъм+“; по двустранни договори на Великотърновския университет с чуждестранни университети; по договори на ВТУ с различни институции и български училища в чужбина.

Водеща международна програма, от която докторантите могат да се възползват, е програма Еразъм+. Докторантите по ДП „Методика на обучението по история“ могат да участват в мобилности по програма „Еразъм +“ с цел обучение и/ или с цел практика по всички сключени от висшето училище договори в следните четири направления: Образование (0111 Education, Education science); Подготовка на учители, Методика (0114 Teacher training); История и археология (0222 History, History and archaeology); Хуманитарни науки (0220 Humanities).

В рамките на 35 от всички подписани договори за академичната 2021/22 година (т.е. 42,7%) по посочените по-горе четири научни направления на програма „Еразъм+“ е осигурена възможност и за международна мобилност с цел практики. Докторантите по „Методика на обучението по история“ могат да се възползват от подписаните от ВТУ споразумения с български училища, училищни институции и сдружения на български общности в чужбина, в които е конкретизирано и обучението по история на България.

По 8.1.3. ИФ, съответно катедра „Нова и най-нова история на България“, насърчават участието на докторантите в провежданите от Факултета и от Университета научни изяви. Студентските и докторантските научни прояви са включени в Годишния научен календар на Факултета. Информацията за тях се популяризира и чрез Фейсбук страницата на Историческия факултет.

Докторантите участват със свои доклади, както в ежегодни факултетски конференции, каквито са „България, българите и Европа – мит, история, съвремие“, Международен симпозиум „Образование’21“ и др. тематични форуми на ИФ, така и в научни прояви, предназначени специално за студенти и докторанти. С особена популярност се ползва Националната студентска конференция „Мартенски студентски четения“. В този форум докторантите участват със свои доклади, подпомогнати от техните научни ръководители или като съавтори на съвместни научни разработки. Докторантите по ДП „Методика на обучението по история“ не само участват с доклади, но и са сред организаторите на четвъртото и петото издание на Международния симпозиум „Образование ’21“. На сайта на симпозиума са достъпни резюметата на предвидените за печат томове IV и V от поредицата сборници с доклади от проведените форуми през 2020 и 2021 г. Освен чрез участия в научни форуми, докторантите имат възможност да публикуват резултатите от изследователските си търсения в научните списания на и в изданията на Историческия факултет.

Първите научни изяви на докторантите надхвърлят рамките на ВТУ и включват участия в национални и международни научни форуми във Велико Търново и София, в които Драгомир Дачев и Славенка Кутева представят пред по-широка публика както тематиката на своето дисертационно изследване, така и резултатите от първия етап на научните си търсения. Така тримата докторанти – Драгомир Дачев и Славенка Кутева, както и присъединилата се към тях Пролетка Петрова, успяват да получат не само обратна връзка за актуалността на избраната тематика на своето научно изследване, но и ценни препоръки относно аспекти на съдържанието, въведената в обращение научна литература и възможностите за издирване на допълнителни източници и обогатяване на библиографията по темата на техните изследвания. Всичко това безспорно влияе върху качеството на изследователските им търсения.

Констатации за изпълнение на критерий 8.1:

1. Регламентираните процедури и традиции, многообразието от оползотворени възможности са предпоставка за обмен на ясна, точна, обективна, актуална и лесно достъпна информация за обществеността относно цикъла на обучението на докторантите по професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по...

Стандарт 9 „Текущ мониторинг и периодичен преглед на програмите“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 9.1. „Регулярен мониторинг, (преглед) и актуализиране на докторските програми, съобразно еволюцията на научните знания, изследвания и технологии“

По 9.1.1. Процедурата за осъществяване на мониторинг във Великотърновския университет е утвърдена на заседание на Академическия съвет на 21.12.2009 г. (изм. с Решение на Академическия съвет № 7/26.07.2017 г.) и е неразделна част от приетите Вътрешни правила за финансово управление и контрол (ФУК).

На основание чл. 42, ал. 1 от Правилника за приема и обучение на докторанти във ВТУ са направени промени в груповия учебен план на ДП „Методика на обучението по история“ през м. ноември-декември 2021 г. Предложенията за промени са обсъдени и приети на катедрен съвет на 29 ноември 2021 г. (Протокол № КД-01-07/29.11.2021 г.), на заседание на Факултетния съвет на ИФ (Протокол № ФД-03-18/02.12.2021 г.) и на заседание на Академическия съвет на ВТУ (Протокол №16/13.12.2021 г.). Основанията за предложената актуализация на учебната документация са съвкупен резултат от направения задълбочен анализ на събраните данни. Промените в набора учебни дисциплини по ДП „Методика на обучението по история“ влизат в сила след съответно решение на Факултетния съвет.

Текущият мониторинг върху качеството на работата на редовните докторанти се проследява посредством отчетите, които те подготвят в края на всяко тримесечие, представяйки пред Декана доклад за изпълнение на

индивидуалния си учебен план (ИУП). Годишното атестиране на докторантите в рамките на обучаващото звено и от Факултетния съвет е съставна част от документацията, която удостоверява резултатите от реализираното обучение в рамките на съответната докторска програма.

По 9.1.2 Дейностите, свързани с повишаване ефективността на съответната ДП, засягат всички основни процеси на докторантското обучение – от учебната до административната дейност на докторанта. Прецизната система за атестиране на докторантите, която се прилага в катедра „Нова и най-нова история на България“, позволява да се открият проблемите и трудностите в работата на всеки докторант, както и възможността за своевременна подкрепа за неговия напредък.

Определен принос за повишаване ефективността на ДП във ВТУ, вкл. и на ДП „Методика на обучението по история“ има предоставената от Университета възможност за достъп до научна информация от различни източници (периодични издания, научна и справочна литература) и за участие в разнообразни формати на научни форуми (конференции, кръгли маси и др.). Стимулираща роля за работата на докторантите имат организирани от Университета научни форуми – конференции, кръгли маси, семинари и др., по време на които докторантите имат възможност да представят постигнатите резултати от своите изследвания.

Ефективността на ДП във ВТУ се гарантира и поддържа посредством обвързаност с различни процедури и практики. Перманентен характер имат научно-методическите обсъждания в обучаващите звена. Новоутвърдените планове са съобразени със собствения натрупан опит в изпълнението на програмата за докторантското обучение, със спецификата в методиката и методологическия подход в научните изследвания на преподавателите от ИФ, както и с развитието и промените в обучението в ОНС „доктор“.

Констатации за изпълнение на критерий 9.1:

1. Във Великотърновски университет и в Исторически факултет съществува Комисията по качеството и система за управление и мониторинг на качеството на образованието.
2. В резултат от периодичния мониторинг се извеждат препоръки за промени в обучението, за които се уведомяват и преподавателите, и докторантите.
3. Информацията от анкетните проучвания се анализира, популяризира се сред преподавателите, докторантите и работодателите и се съхранява, като се отчитат препоръките на анкетиранията лица за усъвършенстване на учебния процес.

Стандарт 10 „Циклично външно осигуряване на качеството“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 10.1. „ВУ осъществява планирани дейности за самооценяване и външни оценки на докторските програми.“

По 10.1.1. Политиката на ВТУ по осигуряване качеството на докторските програми стриктно се придържа към критериите за програмна акредитация на ДП в съответствие с ESG. Списъкът на акредитираните докторски програми, оценките и срокът на акредитация са публично достъпни на сайта на ВТУ.

Процедурата за програмна акредитация на ДП „Методика на обучението по история“ е открита от Постоянната комисия по педагогически науки и социални дейности на 25.04.2017 г. (Протокол №08) по искане на Великотърновския университет (вх. № 194/12.04.2017 г.). Проверката на Експертната група от НАОА е извършена в периода 15–17.11.2017 г. На заседание, проведено на 16.01.2018 г. (Протокол № 01), на основание чл. 88 а, ал. 4 от *Закона за висшето образование* и чл. 12, ал. 6, т. 4 от ПДНАОА, членовете на комисията приемат доклада на Експертната група. На заседание на Постоянната комисия от 30.01.2018 г. (Протокол № 02), на основание чл. 88а, ал. 5, т. 1 от *ЗВО* и чл. 38, ал. 2 от ПДНАОА, членовете на комисията гласуват решение за програмна акредитация на докторската програма с обща оценка 8,80 (осем цяло и осемдесет стотни) и срок на валидност от 5 (пет) години: от 30.01.2018 г. до 30.01.2022 г.

По отношение на докторската програма е формулирана следната препоръка: *„Да се сключат договори, в които се конкретизира мобилност на докторанти от докторската програма.“*

Изпълнението на препоръката е отразено в ежегодни междинни доклади. Включеният в докладите доказателствен материал потвърждава, че на докторантите по „Методика на обучението по история“ се предоставят възможности за участие в международен обмен и мобилности независимо от факта, че в сключените договори не се упоменава изрично самата докторска програма. Подробна информация е представена и в обобщен доклад по изпълнение на препоръките по САНК с приложенията към него, който се прилага към настоящия доклад-самооценка след приемането му на заседание на Факултетния съвет на ИФ (Протокол № ФД-13-183/03.12.2021 г.) и на Академическия съвет на ВТУ (Протокол № 16/13.12.2021 г.) .

Представеният доклад-самооценка за акредитиране на ДП „Методика на обучението по история“ е утвърден от ФС на Исторически факултет (Протокол № ФД-13-183/03.12.2021 г.) и приет с Решение на АС на ВТУ (Протокол № 16/13.12.2021 г.).

Външното осигуряване на качеството в различните му форми цели да провери ефективността на вътрешното осигуряване на качеството в институцията. Възприема се като обективен коректив и стимул за обмисляне на варианти за оптимизация на обучението, включително и по докторските програми. Ето защо, в зависимост от рамката, ВТУ приема различните форми на външен контрол като възможност да се съсредоточи върху дейността и проблемите на отделните организационни нива, върху реализацията на обучението по докторските програми в обучаващите звена – катедра, факултет или самата институция.

Ръководството на ВТУ редовно оценява веднъж годишно състоянието и ефективността на СУК. ЦУК е звеното, ангажирано с предлагането на съответни корекционни мерки при установени пропуски или слабости в общата система.

Събирането и обработването на информационната база обективни данни има за цел непрекъснато подобряване на ефективността на управлението и на качеството на обучението в акредитираните докторски програми, в това число и в докторската програма „Методика на обучението по история“.

Констатации за изпълнение на критерий 10.1:

1. ВТУ циклично преминава през външно осигуряване на качеството, вкл. и на докторските програми в съответствие с ESG.

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Резултатите от проверката по критериите 1.1. – 10.1. са основание за извеждане на силни и слаби страни, възможности и заплахи, свързани с акредитиране на „Методика на обучението по история“:

Силни страни:

- ВТУ организира обучението по ДП „Методика на обучението по история“ в съответствие със своята мисия, цели, задачи и действащото законодателство.
- Цялостната дейност за обучение по ДП е подчинена на институционалната система за качество, без да се пренебрегва спецификата ѝ.
- ИФ изгражда и прилага политика за осъществяване на взаимовръзката между научните изследвания и обучението по ДП в рамките на националния и институционалния контекст.
- Регулярно се осъществяват вътрешни одити относно качеството на обучението по ДП.
- Подготовката на докторантите се реализира чрез съвременни образователни форми и методи и при използване на научните постижения по ДП.
- Използват се ясни съвременни и публично оповестени методи за оценяване на постиженията на докторантите.
- ВТУ осигурява процедури и практика за последователно прилагане на предварително определени и публикувани наредби, които обхващат всички етапи на „жизнения цикъл“ на докторанта.
- Създадени са правила и са осигурени възможности за включване на докторантите от ДП в изпълнението на изследователски проекти.
- Създадена е административна система за регистриране на хода на докторантурата и реализацията на завършилите докторанти.

- Подготовката на докторантите се осъществява от хабилитирани преподаватели с необходимия профил и с доказана квалификация в областта на ДП.
- Основното звено, обучаващо докторанти по ДП има утвърдени практики и успешни изяви по специалността
- ВТУ стимулира научноизследователската дейност и творческата активност на докторантите, вкл. публикуването на техните резултати в реномирани международни издания.
- Информацията от анкетните проучвания се анализира, популяризира се сред преподавателите, докторантите и работодателите и се съхранява, като се отчитат препоръките на анкетиранията лица за усъвършенстване на процеса на обучение.

Слаби страни:

- Няма докторанти провеждали изследвания в други ВУ или научни организации.
- Няма докторанти от ДП „Методика на обучението по история“, които да са реализирали изходяща мобилност с цел обучение и изходяща мобилности с цел практика по Програма Еразъм+.
- За акредитирания период в ДП се обучават само трима докторанти в редовна форма на обучение, като зачисляването им е реализирано съответно: 2-ма през 2020 г. и 1 през 2021 г.

Възможности:

- Съществува възможност за международна мобилност с цел практики.
- Подписаните от ВТУ споразумения с български училища, училищни институции и сдружения на български общности в чужбина, в които е конкретизирано и обучението по история на България, осигуряват възможност на докторантите от ДП да се възползват от тях с цел разпространение на резултатите от научноизследователската дейност, така и за теренна работа по време на подготовката на научното изследване.
- Освен чрез участия в научни форуми, докторантите имат възможност да публикуват резултатите от изследователските си търсения в научните списания на и в изданията на Историческия факултет.
- Професионалната подготовка на академичния състав на основното звено предоставя възможност за разширяване на формите на обучение в ДП в задочна и самостоятелна форма.

Заплахи:

- Не са констатирани.

Председател на ПКПНСД:.....

проф. дпн Сийка Чавдарова-Костова

V. ПРИЛОЖЕНИЯ:

Таблица 1. Списък на докторантите от докторска програма „Методика на обучението по история“ (2018–2022 г.)

№	Име, презиме, фамилия	Форма на обучение	Научен ръководител	Тема на дисертационния труд	Срок на обучение
1.	Драгомир Дачев	редовна (3 год.)	доц. д-р Анка Игнатова	„Дидактическите проекции на микроисторията в обучението по история и цивилизации (VIII – X клас)“	от 01.09.2020 г. до 31.18.2023 г.
2.	Славенка Кутева	редовна (3 год.)	доц. д-р Анка Игнатова	„Музеят и градът в обучението по история и цивилизации (VIII – X клас)“	от 01.09.2020 г. до 31.18.2023 г.
3.	Пролетка Петрова	редовна (3 год.)	доц. д-р Анка Игнатова	„Интердисциплинарният подход в преподаването на наследството (V – VII клас)“	от 01.12.2021 г. до 30.11.2024 г.

Таблица 2. Преподаватели на ТД в катедра Нова и най-нова история, за периода 2017 - 2021 г.

Година	Брой преподаватели на ОТД в основното обучаващо звено – катедра „Нова и най-нова история на България“		Брой преподаватели на ОТД от други катедри на ИФ, с научен профил, отговарящ на профила на докторската програма	
	хабилитирани	нехабилитирани	хабилитирани	нехабилитирани
2017	9	4	2	1
2018	9	4	2	1
2019	9	5	2	1
2020	8	5	2	1
2021	9	4	2	1

Таблица №2. А. Списък на академичния състав на катедра „Нова и най-нова история на България“ на ОТД за периода 2017-2021 г.

№	Име, презиме, фамилия	Академична длъжност	Научна степен	Професионално направление
1.	Велико Лечев	професор	дин	2.2. История и археология
2.	Маргарита Карамихова	професор	доктор на науките за култура	3.1. Социология, антропология и науки за културата
3.	Милко Палангурски	професор	дин	2.2. История и археология
4.	Мария Иванова*	професор	доктор	3.1. Социология, антропология и науки за културата

5.	Петко Петков	професор	доктор	2.2. История и археология
6.	Анка Игнатова	доцент	доктор	2.2. История и археология
7.	Виолета Георгиева	доцент	доктор	1.3. Педагогика на обучението по
8.	Лора Григорова	доцент	доктор	2.2. История и археология
9.	Милен Михов*	доцент	доктор	2.2. История и археология
10.	Юлия Симеонова	доцент	доктор	1.3. Педагогика на обучението по
11.	Здравко Здравков	главен асистент	доктор	
12.	Илияна Ганчева-Акдаг	главен асистент	доктор	
13.	Павлин Чаушев	главен асистент	доктор	
14.	Антон Дончев Маринов	асистент	доктор	

* до м. юли 2019 г.

**до м. септември 2021 г.

Таблица № 2. Б. Преподаватели, обезпечаващи дисциплините от учебния план на ДП „Методика на обучението по....“

№	Име, презиме, фамилия	Академична длъжност	Научна степен	Професионално направление
1.	Велико Лечев	професор	дин	2.2. История и археология
2.	Маргарита Карамихова	професор	доктор на науките за култура	3.1. Социология, антропология и науки за културата
3.	Милко Палангурски	професор	дин	2.2. История и археология
4.	Мария Иванова*	професор	доктор	3.1. Социология, антропология и науки за културата
5.	Петко Петков	професор	доктор	2.2. История и археология
6.	Анка Игнатова	доцент	доктор	2.2. История и археология
7.	Виолета Георгиева	доцент	доктор	1.3. Педагогика на обучението по
8.	Лора Григорова	доцент	доктор	2.2. История и археология
9.	Милен Михов**	доцент	доктор	2.2. История и археология
10.	Юлия Симеонова	доцент	доктор	1.3. Педагогика на обучението по
11.	Здравко Здравков	главен асистент	доктор	
12.	Илияна Ганчева-Акдаг	главен асистент	доктор	
13.	Павлин Чаушев	главен асистент	доктор	
14.	Антон Маринов	асистент	доктор	

Таблица № 3: Брой публикации на преподавателите на ОТД с квалификация в областта на докторската програма „Методика на обучението по история“ за периода 2017 – 2021

Година	Монографии	Учебници и учебни помагала	Студии и статии в издания:		
			на ВТУ	в страната	в чужбина
Публикации на хабилитирани преподаватели					
2017	-	-	8	8	3
2018	2	3	11	20	3
2019	1	2	14	12	1
2020	-	1	7	7	2
2021	3	2	1	3	-
Общо	6	8	41	50	9
Публикации на нехабилитирани преподаватели с докторска степен					
2017			1	1	
2018			4	1	
2019			5	2	
2020	1		2	4	

2021			2		
Общо	1		14	8	

Таблица № 4. Научноизследователска дейност на преподавателите на ОТД с квалификация в областта на докторската програма „Методика на обучението по история.“ за периода 2017 – 2021 г.

Год.	Участие в университетски проекти												Участие в национални проекти		
	общо-университетски			на ИФ			съвместни с др. звена на ВТУ			на др. звена на ВТУ			бр. проекти	бр. участия	
	бр. проекти	бр. участия		бр. проекти	бр. участия		бр. проекти	бр. участия		бр. проекти	бр. участия				
		участници	ръководители		участници	ръководители		участници	ръководители		участници	ръководители			
2017				2	20	1							1	1	
2018				2	20	1			1	5			1	1	
2019	2	13		4	26	1							1	1	
2020				1	8								3	1	
2021				1	7	1									
Общо	2	13		10	81	4			1	5			6	4	